

adviesrapport

Actualisatie natuurtoets Synwood, Marum

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de wet natuurbescherming –
onderdeel soortbescherming

Opdrachtgever

Beheermaatschappij ROHA Nederland B.V.

Status

Definitief

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Actualisatie natuurtoets Synwood, Marum

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de wet natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
20-333	20 oktober 2020	Definitief

Auteur(s)

A. (Anne) Gerritsma & H. (Harma) Scholten

Modellering & GIS

n.v.t.

Tweede lezer

A. (Astrid) van Teeffelen

Opdrachtgever

Beheermaatschappij ROHA Nederland B.V.

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Gerritsma, A. & Scholten, H. (2020). Actualisatie natuurtoets Synwood, Marum. Inventarisatie en beoordeling in het kader van de wet natuurbescherming. Rapport 20-333. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doelstelling	6
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	6
1.2.1 Huidige situatie	6
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling	7
1.3 Leeswijzer	7
2. Wettelijk kader en methode	8
2.1 Wettelijk kader	8
2.2 Onderzoeksmethode	9
2.2.1 Literatuuronderzoek	9
2.2.2 Quicksan veldbezoek	9
2.2.3 Aanvullend onderzoek vleermuizen	9
2.2.4 Aanvullend onderzoek poelkikker	10
2.2.5 Toets soortbescherming	10
3. Soortbescherming	11
3.1 Zoogdieren	11
3.1.1 Vleermuizen	11
3.1.2 Grondgebonden zoogdieren	13
3.2 Vogels	13
3.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	13
3.2.2 Vogels zonder jaarrond beschermde nesten	14
3.3 Amfibieën	14
3.3.1 Poelkikker	14
3.4 Overige soortgroepen	15
Geraadpleegde bronnen	16
Bijlagen	
Bijlage 1 - Verspreidingskaart gewone dwergvleermuis	

Samenvatting

Aanleiding en doel

Beheermaatschappij ROHA Nederland B.V. heeft het voornemen om de locatie timmerfabriek 'Synwood' en aangrenzend agrarisch perceel ten westen van Marum te herontwikkelen. Het plan is om een woonwijk te realiseren. Onderdeel van het plan is de sloop van de huidige bebouwing van de timmerfabriek, het gefaseerd bouwrijp maken en de aanleg van wegen en woningen. Voor dit initiatief is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Omdat uitvoering van het bestemmingsplan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden dient dit initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. In het verleden is het plan al getoetst aan de natuurwetgeving, onderdeel soorten. De gemeente Westerkwartier heeft gevraagd om een actualisatie van de onderzoeken, omdat de juridische houdbaarheid van de onderzoeksgegevens verlopen is. In voorliggende natuurtoets is een actualisatie uitgevoerd voor het toetsen van de effecten van de voorgenomen ontwikkelingen aan het beschermingskader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten.

Resultaten toetsing soortbescherming

- Uit het aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen blijkt dat er een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is in de te slopen bebouwing. Onmisbaar foerageergebied en vliegroutes zijn niet aanwezig.
- In de omgeving van het plangebied is poelkikker bekend en aangetroffen. Door het voorgenomen plan gaan geen voortplantings- of winterverblijfplaatsen van poelkikker verloren.
- In of nabij het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen. Ook gaat er geen onmisbaar foerageergebied verloren van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Wel zijn enkele algemene voorkomende vogels broedend te verwachten.
- In het plangebied zijn geen bij de wet natuurbescherming beschermde grondgebonden zoogdieren, amfibieën, flora, reptielen, vissen of ongewervelden aangetroffen of te verwachten, uitgezonderd de soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Groningen.

Conclusie en advies

- Voor het verwijderen van de zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Een ontheffingsaanvraag dient vergezeld te worden met een activiteitenplan. In het activiteitenplan wordt onderbouwd op welke manier negatieve effecten op gewone dwergvleermuis worden vermeden.

Overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming bij uitvoering van het bestemmingsplan kan een belemmering zijn voor vaststelling van het plan, tenzij onderbouwd kan

worden dat er uitzicht is op een ontheffing. Uit voorliggende toetsing volgt dat er uitzicht is op een ontheffing Wet natuurbescherming voor gewone dwergvleermuis mits voldaan is aan elk van de volgende drie voorwaarden:

- geen andere bevredigende oplossing;
- sprake van een in de wet genoemd belang;
- er treedt geen verslechtering op van de staat van instandhouding van de soort.

Er is uitzicht op ontheffing als vervangende verblijfplaatsen worden aangebracht en de sloop van bebouwing plaatsvindt buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode. Zodoende staat de Wet natuurbescherming de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van de gewone dwergvleermuis.

- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen moeten altijd voorkomen worden. Dit is voor de te verwachten soorten mogelijk door de werkzaamheden in elk geval op te starten na half juli en voor begin maart. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren. Vervolgstappen voor vogels zijn niet aan de orde, mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen. Zodoende vormt het onderdeel broedvogels geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Beheermaatschappij ROHA Nederland B.V. heeft het voornemen om de locatie timmerfabriek 'Synwood' en aangrenzend agrarisch perceel ten westen van Marum te her ontwikkelen. Het plan is om een woonwijk te realiseren. Onderdeel van het plan is de sloop van de huidige bebouwing van de timmerfabriek, het gefaseerd bouwrijp maken en de aanleg van wegen en woningen. Voor dit initiatief is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Omdat uitvoering van het bestemmingsplan mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden dient dit initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. In het verleden is het plan al getoetst aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten. Zo heeft Adviesbureau Mertens B.V. in 2017 voor deze locatie een quickscan natuurtoets uitgevoerd (Adviesbureau Mertens, 2017) en heeft Ecogroen in 2017/2018 vervolgonderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (Alberts, 2018). De gemeente Westerkwartier heeft gevraagd om een actualisatie van deze onderzoeken, omdat de juridische houdbaarheid van de onderzoeksgegevens verlopen is.

Ecogroen heeft daarom een natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden door de uitvoering van het bestemmingsplan. In deze natuurtoets zijn de effecten van het voorgenomen plan getoetst aan het beschermingskader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in Marum aan de Kruisweg 43 (zie figuur 1.1). Het noordelijke deel van het plangebied bestaat uit een verhard erf, waar timmerfabriek Synwood is gevestigd. Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit agrarisch gebied. De timmerfabriek bestaat uit een loods van ca 100 m lang en enkele bijgebouwen die dienen als kantoor en opslagruimte. Eén van de gebouwen heeft een oude schoorsteen. Een deel van de gebouwen heeft een plat dak met een dakopbouw en de overige gebouwen, waaronder de loods, hebben een dak van golfplaten. Het agrarisch gebied bestaat uit weilanden, een (mais)akker, enkele sloten en een hoekje met opslag van jongen bomen. Langs de oost- en westgrens van het plangebied zijn bomensingels aanwezig.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Nationaal georegister.

1.2.2 **Voorgenomen ontwikkeling**

De bestemmingsplanwijziging voorziet in de realisatie van woningen en de bijbehorende infrastructuur. Hiertoe worden het verharde erf en de bestaande bebouwing verwijderd en worden de sloten rondom de weilanden gedempt. De bomenrijen worden waar mogelijk ingepast in het voorgenomen plan, maar waar dit niet mogelijk is worden bomen verwijderd.

1.3 **Leeswijzer**

In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader waarbinnen de quickscan natuurtoets is uitgevoerd en de onderzoeksmethoden beschreven. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de te verwachten effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 3). Tevens is beschreven of, en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming. Tenslotte volgt een overzicht van de geraadpleegde bronnen.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Rijksoverheid, 2020). In deze natuurtoets wordt conform de uitvraag getoetst aan de bescherming van soorten. Kader 2.1 geeft een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Literatuuronderzoek

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de vorige ecologische onderzoeken in het plangebied (Adviesbureau Mertens, 2017) en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied aangehouden van ruim 2 kilometer rondom het plangebied en is gezocht naar waarnemingen in de periode van de afgelopen 10 jaar.

2.2.2 Quickscan veldbezoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het quickscan veldbezoek dat op 10 juli 2020 (licht bewolkt, droog, 15 °C, weinig wind) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de directe omgeving (zone van circa 50 meter rondom het plangebied) onderzocht, waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wnb.

2.2.3 Aanvullend onderzoek vleermuizen

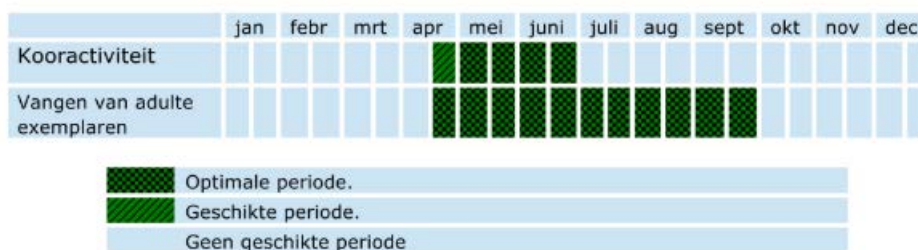
Uit het literatuuronderzoek en het quickscan veldbezoek is gebleken dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen nodig is. Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgevoerd conform het landelijk vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 2017) en beschikbare kennisdocumenten (BIJ12, 2017a, 2017c). Het onderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van (vaste) verblijfplaatsen van vleermuisensoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Conform het vleermuisprotocol zijn voor de te verwachten soorten in deze situatie vijf nachtelijke bezoeken uitgevoerd tijdens gunstige weersomstandigheden (minimaal 10/12 graden, droog en weinig wind). Specifiek gaat het om drie nachtelijke bezoeken in de periode half mei tot half juli gericht op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus tot 1 oktober gericht op baltslocaties, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van (groepjes) vleermuizen. De bezoeken zijn uitgevoerd door één persoon die met behulp van een batdetector met opnamefunctie het plangebied onderzocht. Tabel 2.1 geeft een overzicht van bezoekdata en weersomstandigheden.

Tabel 2.1 Gegevens bezoekdata nader onderzoek vleermuizen.

Onderzoek	Datum	Begin-tijd	Eindtijd	Tempera-tuur	Bewolking	Neerslag	Windkracht
Avondbezoek	10-06-2020	22:00	0:00	15 °C	Licht bewolkt	Droog	Weinig wind
Avondbezoek	10-07-2020	21:45	0:00	12 °C	Licht bewolkt	Droog	Weinig wind
Ochtendbezoek	13-07-2020	03:15	5:30	10 °C	Licht bewolkt	Droog	Weinig wind
Avondbezoek	30-08-2020	21:30	23:30	15 °C	Licht bewolkt	Droog	Weinig wind
Ochtendbezoek	25-09-2020	05:30	07:30	12 °C	Half bewolkt	Droog	Weinig wind

2.2.4 Aanvullend onderzoek poelkikker

Uit het literatuuronderzoek en het quickscan veldbezoek is gebleken dat aanvullend onderzoek naar poelkikker nodig is. Het aanvullende onderzoek naar poelkikker is uitgevoerd conform het kennisdocument (BIJ12, 2017b). Volgens het kennisdocument van poelkikker mag afwezigheid van poelkikkers worden aangenomen nadat in een potentieel geschikt gebied twee inventarisatierondes in de geschikte periode en onder geschikte omstandigheden geen positieve waarnemingen hebben opgeleverd. Figuur 2.1 geeft een overzicht van de geschikte periode voor de verschillende inventarisatiemethodes.

Figuur 2.1 Overzicht van de verschillende geschikte inventarisatiemethodes van poelkikker en de bijbehorende geschikte periodes (Bron: Kennisdocument poelkikker, BIJ12 2017).

Conform het kennisdocument van poelkikker zijn twee inventarisatierondes uitgevoerd. Het eerste bezoek heeft plaatsgevonden op 10 juni 2020 in de avond (licht bewolkt, droog, 15°C, weinig wind) en was gericht op kooractiviteit. Het tweede bezoek heeft plaatsgevonden op 17 augustus 2020 in de middag (bewolkt, droog, 23°C, windstil). Het tweede bezoek heeft zich gericht op het vangen van adulte exemplaren met een schepnet. Daarbij zijn de aanwezige sloten in het plangebied nader geïnspecteerd op geschiktheid als voortplantingswater.

2.2.5 Toets soortbescherming

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en de veldbezoeken is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van het plangebied. Vervolgens is bepaald welke effecten op beschermde soorten kunnen optreden door het voorgenomen plan en of hierbij verbodsbepalingen worden overtreden. Ook wordt aangegeven welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn om ontheffing te voorkomen of een ontheffingsplicht van toepassing is.

3. Soortbescherming

3.1 Zoogdieren

3.1.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie kader 3.1). Hieronder worden de onderdelen nader beoordeeld.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bijvoorbeeld bomen, huizen, kelders, etc. en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraam- / zomerverblijfplaatsen, baltslocaties / paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. Verstoring, beschadiging vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

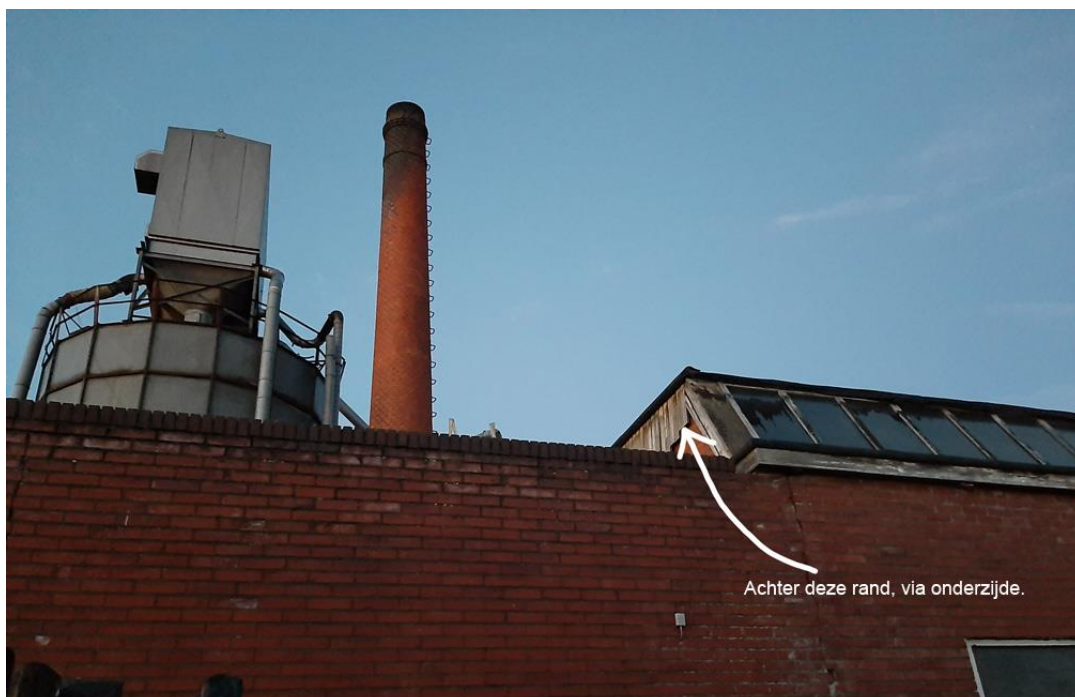
Locaties waar insecten aanwezig zijn (bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water) zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wnb echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het quickscan veldbezoek zijn potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen binnen het plangebied. Potentiële verblijfplaatsen zijn aanwezig in de gebouwen met de platte daken. De potentiële verblijfplaatsen hebben de vorm van kieren/openingen achter betimmering en boeiborden, waardoor de vleermuizen naar binnen kunnen. De gebouwen met een dak van golfplaten (w.o. de loods) zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen in de vorm van geschikte holten en/of spleten in bomen zijn niet aangetroffen in het plangebied. Door de sloop van de bebouwing gaan potentiële verblijfplaatsen verloren voor gebouwbewonende vleermuizen. Hierom is aanvullend onderzoek uitgevoerd (zie ook 2.2.5).

Tijdens het aanvullende vleermuisonderzoek is een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetroffen. De gewone dwergvleermuis is ingevlogen achter de betimmering aan de zijkant van de dakopbouw op de platte daken (zie figuur 3.1 en bijlage 1 voor locatie op kaart). Er

zijn geen aanwijzingen gevonden voor kraam- of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Ook zijn geen verblijfplaatsen van overige vleermuissoorten aangetroffen.

Figuur 3.1 Invlieglocatie van gewone dwergvleermuis.

Door de sloop van de bebouwing gaat één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren. Voor de uitvoering van het bestemmingsplan is een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk. Overtreding van verbodsbepaling van de Wnb bij uitvoering van het bestemmingsplan kan een belemmering zijn voor vaststelling van het plan, tenzij onderbouwd kan worden dat er uitzicht is op een ontheffing (BIJ12 2017d).

Er is uitzicht op een ontheffing Wet natuurbescherming voor gewone dwergvleermuis mits voldaan is aan elk van de volgende drie voorwaarden:

- geen andere bevredigende oplossing;
- sprake van een in de wet genoemd belang;
- er treedt geen verslechtering op van de staat van instandhouding van de soort.

Ad a. In voorliggende situatie zijn er geen reële alternatieven voorhanden, zoals een andere locatie of invulling van de sloop en nieuwbouw.

Ad b. Tevens zijn er wettelijke belangen verbonden aan de uitvoering. Door de sloop van bebouwing in verouderde staat en nieuwbouw zonder gasaansluiting, worden milieumaatregelen en maatregelen voor volksgezondheid genomen.

Ad c. Daarbij worden bij de herinrichting van het plangebied nieuwe groenstructuren aangelegd die voor gewone dwergvleermuis zorgen voor nieuw leefgebied. Gewone dwergvleermuis is een algemene soort in de omgeving van het plangebied. Door het nemen van mitigerende maatregelen, zoals voorzien in tijdelijke en permanente vervangende verblijfplaatsen en werken buiten de kwetsbare periode(n), wordt de lokale staat van instandhouding niet bedreigd.

Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wnb staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van de gewone dwergvleermuis.

Vliegroutes en foerageergebieden

Door aanwezigheid van opgaande lijnvormige structuren in de vorm van bomensingels worden de randen van het plangebied mogelijk gebruikt als foerageergebied en vliegroute voor soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (NDFF, 2020). Tijdens het aanvullende onderzoek naar vleermuizen zijn slechts enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen en overvliegende rosse vleermuizen aangetroffen. Een vliegroute is niet waargenomen.

Door de sloop en nieuwbouw is tijdelijk minder foerageergebied aanwezig. Het betreft een gering oppervlak en in de direct omgeving is alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van tuinen, bomenrijen, bosjes en sloten. Na de realisatie van de plannen vormt het plangebied weer geschikt foerageergebied door de aanleg van tuinen en groenzones en bieden woningblokken mogelijkheden voor een eventuele vliegroute. Rondom het plangebied blijven te allen tijde vliegroutes aanwezig in vorm van bebouwing en bomen.

Vervolgstappen in het kader van de Wnb voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

3.1.2 Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen en leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren zonder provinciale vrijstelling, zoals steenmarter en das, worden op basis van terreinkenmerken, het terreingebruik, de veldbezoeken en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten, zoals haas, mol, bosspitsmuis en huismuis aangetroffen en/of te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wnb, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. De zorgplicht (zie kader 2.1) blijft wel van kracht op deze soorten. Hieraan kan invulling gegevens worden door bijvoorbeeld één richting op te werken zodat dieren kunnen vluchten en door gefaseerd te werken.

3.2 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën, elk met een eigen beschermingsregimes (zie kader 2.1). Van veel vogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in Groningen verstaan: in functie zijnde nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn geen nestlocaties of territorium indicerende waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen in en rondom het plangebied. Ook zijn in en in de directe omgeving van het plangebied geen territorium- of nestindicerende waarnemingen bekend.

van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen (NDFF, 2020). Op basis van de bouwkundige constructie van de bebouwing (platte daken en golfplaten) worden nesten van gebouwbewonende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en gierzwaluw, niet verwacht.

De weilanden binnen het plangebied worden mogelijk wel gebruikt als foerageergebied door soorten als buizerd en kerkuil. De verharding binnen het plangebied is marginaal geschikt als foerageergebied. Echter zijn in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig, zoals weilanden. Zodoende is er geen sprake van onmisbaar foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten niet aan de orde.

3.2.2 ***Vogels zonder jaarrond beschermde nesten***

Door de aanwezigheid van bomen, sloten, jonge opslag en bebouwing zijn soorten als houtduif, merel, roodborst, wilde eend, zwarte roodstaart en witte kwikstaart te verwachten. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. In het kader van de Wnb wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Uitvoering van de werkzaamheden dient zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Vooral soorten als houtduif en merel kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren. Mochten broedvogels aanwezig zijn, dan dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.

Vervolgstappen voor vogels (zonder jaarrond beschermde nesten) zijn niet aan de orde, mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen. Het onderdeel vogels vormt daarmee geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

3.3 **Amfibieën**

3.3.1 ***Poelkikker***

Het voorkomen van de poelkikker is bekend op circa 1,5 kilometer van het plangebied (NDFF, 2020). Het voortplantingswater van poelkikker bestaat uit stilstaande wateren met goede waterkwaliteit, deels open water en deels aanwezigheid van waterplanten, bevatten snel opwarmende plekken en geen of weinig vissen. In de winter bevinden de meeste poelkikkers zich individueel op het land: in de grond ingegraven, in muizenholletjes, onder stronken, in dammetjes waar puin aanwezig is, en dergelijke. Overwintering vindt veelal plaats op minder dan 100 à 200 meter van de oever van het voortplantingswater (BIJ12, 2017b). Door de aanwezigheid van permanent oppervlaktewater en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) kan op basis van het quickscan veldbezoek aanwezigheid van poelkikker in het plangebied niet met zekerheid worden uitgesloten. Tijdens het onderzoek naar kooractiviteit is een enkele poelkikker en zijn meerdere bastaardkikkers gehoord ten zuiden van het plangebied. Omdat de exacte locatie van de poelkikker niet kon worden vastgesteld is een dagbezoek uitgevoerd gericht op het vangen en determineren van adulte exemplaren in en direct rondom het plangebied. Er zijn echter geen poelkikkers of andere groene kikkers gevangen of

gehoord (roepend of geplons). Tijdens het aanvullend onderzoek is gebleken dat slechts twee van de sloten de aanwezige sloten permanent waterhoudend zijn. Beide sloten zijn door de slechte waterkwaliteit (stinkend, zwart, rottend water) en het ontbreken van open water en zonplekjes ongeschikt als voortplantingswater voor poelkikker. Doordat geschikt voortplantingswater niet in of direct rondom het plangebied aanwezig is, wordt op basis van de afstand en tussenliggend geschikt land- en overwinteringshabitat en de bekende verspreidingsgegevens ook geen overwintering van poelkikker in het plangebied verwacht. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn voor poelkikker niet aan de orde.

Overige amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) wordt voortplanting en overwintering van overige beschermde amfibieën zonder vrijstelling, zoals rugstreeppad, uitgesloten.

Wel zijn in het plangebied voortplantings- en/of overwinteringsverblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende amfibieën, zoals kleine watersalamander en gewone pad aangetroffen en/of te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wnb, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. De zorgplicht (zie kader 2.1) blijft wel van kracht op deze soorten. Hieraan kan invulling gegevens worden door bijvoorbeeld één richting op te werken zodat dieren kunnen vluchten en door gefaseerd te werken.

3.4 Overige soortgroepen

Op basis van terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in het plangebied geen beschermde plantensoorten, reptielen, vissen en ongewervelden verwacht. Het nemen van vervolgstappen is ten aanzien van deze soortgroepen in het kader van de Wnb niet aan de orde.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Adviesbureau Mertens (2017). *Quickscan Beschermde planten- en diersoorten Kruisweg 43 te Marum*.

Rapportnummer:2017.2694. Adviesbureau Mertens BV, Wageningen.

Alberts, A. (2018). *Vleermuisonderzoek Synwood Marum*. Rapportnummer 17-474. Ecogroen bv Zwolle.

BIJ12 (2017a). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)*. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>

BIJ12 (2017b). *Kennisdocument Poelkikker (Rana lessonae)*. 1–36. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-014-Kennisdocument-Poelkikker-1.0.pdf>

BIJ12 (2017c). *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)*. 26. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>

BIJ12 (2017d). Juridisch Kader. Behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming. Versie 1.0, juli 2017

Kaajan, M. (2018). Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. *Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht*, 2(5), 168–175.

NDFF (2020). *NDFF Uitvoerportaal*. <https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Netwerk Groene Bureaus (2017). *Vleermuisprotocol*. <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Rijksoverheid (2020). *Wet natuurbescherming*. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

Bijlagen

Bijlage 1

Verspreidingskaart gewone dwergvleermuis

Figuur B1 Locatie van de zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis (oranje stip) binnen het plangebied. Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.